

INFOMACE K ŘEŠENÍ POBYTOVÝCH ZÁLEŽITOSTÍ CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR PO SKONČENÍ NOUZOVÉHO STAVU

V souvislosti s pandemií COVID-19 vláda České republiky (dále jen „ČR“) 12. 3. 2020 vyhlásila nouzový stav, který bude pravděpodobně ukončen 17. 5. 2020.

Níže je uveden postup dotčených státních orgánů řešících pobytové záležitosti cizinců po skončení nouzového stavu v ČR, který bude přechodně uplatňován po dobu 60 dnů (tj. do 16. 7. 2020).

I. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR PO SKONČENÍ NOUZOVÉHO STAVU

A) Cizinci, kterým v době nouzového stavu skončila platnost jejich dosavadního oprávnění k pobytu na území ČR, budou moci z území vycestovat v době 60 dnů od skončení nouzového stavu (tj. do 16. 7. 2020), aniž by se vystavovali nebezpečí postihu za neoprávněný pobyt na území. Policie ani Ministerstvo vnitra nebude na tuto dobu vydávat cizincům výjezdní příkaz.

Pozor nejedná se o oprávněný pobyt na území ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Ve skutečnosti cizinec pobývá na území bez oprávnění k pobytu, pouze nebude za tento přestupek postihován.

Při vycestování z území policie na hranicích takovému cizinci do jeho cestovního dokladu potvrdí speciálním razítkem, že jeho pobyt na území byl tolerován. Razítko osvědčuje tolerování cizincova pobytu ze strany orgánů českých orgánů, aby nebyl příslušnými orgány země, přes které cestuje do země původu, sankcionován pro cestování bez platného oprávnění. Razítko však nezajišťuje umožnění vstupu na území dalších států, možnosti tranzitu jsou vždy stanoveny opatřeními těchto států.

Platnost tohoto opatření je časově omezená do 16. 7. 2020 a vztahuje se pouze na osoby, které v ČR v okamžiku vyhlášení nouzového stavu (12. 3. 2020) pobývaly oprávněně!

B) Cizincům, kteří na území ČR pobývali již před vyhlášením nouzového stavu neoprávněně, se doporučuje, aby co možná nejdříve území ČR opustili.

C) Pro cizince, kteří pozbydou oprávnění k pobytu na území ČR až po skončení nouzového stavu (tj. 17. 5. 2020), rovněž platí, že budou moci z území vycestovat v době 60 dnů od skončení nouzového stavu (tj. do 16. 7. 2020), aniž by se vystavovali nebezpečí postihu za neoprávněný pobyt na území. Policie ani Ministerstvo vnitra jim nebude na tuto dobu vydávat výjezdní příkaz.

Uvedené však neplatí pro cizince, jimž byla ve správním řízení stanovena lhůta k vycestování, tyto lhůty nejsou tímto opatřením dotčeny. Cizinci se musí dostavit na pracoviště Ministerstva vnitra pro výjezdní příkaz.

D) Pokud cizinec, jemuž vyprší platnost pobytového oprávnění v době nouzového stavu či 60 dnů po jeho skončení a zamýšlí na území ČR pobývat i nadále, je povinen v zákonem stanovených lhůtách požádat o prodloužení tohoto pobytového oprávnění (v případě skončení platnosti dlouhodobého víza podat žádost o udělení povolení k dlouhodobému pobytu). Bližší informace viz bod III. Vyřizování pobytové agendy na území.

II. VSTUP CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR PO SKONČENÍ NOUZOVÉHO STAVU

Činnost zastupitelských úřadů bude po skončení nouzového stavu postupně obnovována, a to s ohledem na epidemiologickou situaci a místní podmínky. V této souvislosti je třeba sledovat informace na internetových stránkách ministerstva zahraničních věcí a jednotlivých zastupitelských úřadů. Postupně, dle rozhodnutí vlády v návaznosti na vývoj epidemiologické situace, budou uvolňovány rovněž možnosti vstupu cizinců na území ČR.

I po skončení nouzového stavu budou nadále až na stanovené výjimky povinni cizinci vstupující na území ČR předložit lékařské potvrzení o absolvování testu RT-PCR na přítomnost SARS-CoV-2 s negativním výsledkem doplněné o potvrzení z příslušné laboratoře. Výjimkou z této povinnosti jsou zejména rodinní příslušníci občanů ČR nebo občanů EU s bydlištěm v ČR, kteří jsou povinni v takovém případě absolvovat po vstupu 14denní karanténu.

Po dobu 14 dnů od vstupu na území mají všechny osoby omezený volný pohyb a až na vymezené případy jsou povinny se zdržovat v místě svého bydliště.

Z preventivních důvodů a s ohledem na výše uvedená karanténní opatření **nebude cizincům po dobu 14 dnů po příjezdu na území ČR umožněn vstup na pracoviště ministerstva**. Karanténní opatření bude považováno za důvod na vůli cizince nezávislý, který by mu bránil ve splnění povinnosti hlásit místo pobytu na území do 3 pracovních dnů po příjezdu (*§ 93 odst. 1 zákona o pobytu cizinců*) nebo ve splnění povinnosti dostavit se ve stejné době na pracoviště Ministerstva vnitra ke zpracování biometrických údajů nezbytných pro vydání průkazu o povolení k dlouhodobému pobytu (včetně zaměstnanecké karty), případně převzít rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu (*§ 44 odst. 1, § 74 odst. 1 zákona o pobytu cizinců*). Cizinec nebude v takovém případě za nedodržení zákonné lhůty sankcionován.

Vybrané situace související se vstupem cizinců na území po ukončení nouzového stavu:

1. Cizinci, kteří **požádali o pobytové oprávnění u zastupitelského úřadu** v zahraničí a jejich žádosti bylo vyhověno, budou vyzváni příslušným zastupitelským úřadem, aby se dostavili k vyznačení dlouhodobého či krátkodobého víza, nebo dlouhodobého víza za účelem převzetí povolení k pobytu, jakmile bude činnost zastupitelského úřadu obnovena.
2. Cizinci, kterým bylo **již před vyhlášením nouzového stavu uděleno dlouhodobé vízum za účelem převzetí povolení k pobytu**, mohou od 11. 5. 2020 na území ČR přicestovat, a to za předpokladu, že toto vízum je stále platné. V případě, že již uplynula půlroční platnost tohoto víza, je nutné požádat příslušný zastupitelský úřad o vydání nového víza, jakmile bude jeho činnost obnovena.
3. Cizinci, kterým byl na území ČR povolen pobyt, a **průkaz o povolení k pobytu za svého pobytu v zahraničí ztratili, poškodili nebo jim byl zcizen**, budou moci kontaktovat příslušný zastupitelský úřad po obnovení jeho činnosti s žádostí o udělení dlouhodobého víza za účelem převzetí náhradního průkazu o povolení k pobytu.
4. Cizinci, kteří **pobývají v zahraničí a nedisponují platným** osvědčením o trvajícím platnosti jejich dosavadního dlouhodobého víza nebo povolení k dlouhodobému pobytu (včetně zaměstnanecké karty), tedy takzvaným **překlenovacím štítkem či vízem**, budou moci kontaktovat příslušný zastupitelský úřad po obnovení jeho činnosti s žádostí o udělení dlouhodobého víza za účelem převzetí pobytového oprávnění. Předpokladem vydání tohoto

víza je však to, že řízení o žádosti o vydání nebo prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nebo dlouhodobého víza, ještě probíhá a žádost byla podána v souladu s podmínkami stanovenými zákonem o pobytu cizinců.

5. Cizinci, kteří podali žádost o vydání povolení k přechodnému nebo trvalému pobytu jako rodinní příslušníci občana EU (§ 87b, § 87h zákona o pobytu cizinců) musí pro vstup na území ČR **požádat o udělení krátkodobého (schengenského) víza**. Předpokladem vzniku oprávnění k pobytu podle § 87y zákona o pobytu cizinců je totiž pobyt cizince společně s občanem EU na území ČR, vycestováním z území ČR tohoto práva rodinný příslušník občana ČR pozbývá. Toto neplatí v případě, že je cizinec oprávněn vstoupit na území ČR bez víza (§ 18 zákona o pobytu cizinců).

III. VYŘIZOVÁNÍ POBYTOVÉ AGENDY NA ÚZEMÍ

Až do odvolání bude i po skončení nouzového stavu nadále upřednostňován dálkový přístup (poštou, datovou schránkou) na pracoviště Ministerstva vnitra. Důvodem tohoto postupu je výhradně zajištění bezpečnosti klientů i zaměstnanců v souladu s požadavky platných mimořádných opatření podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

1. Přístup na pracoviště Ministerstva vnitra pouze na objednání

Po ukončení nouzového stavu bude na pracoviště Ministerstva vnitra až na výjimky (v situacích, které nesnesou odkladu) přístup umožněn pouze cizincům, kteří se k určitému úkonu dopředu objednali nebo byli vyzváni, aby se na pracoviště dostavili.

Je možné se objednat, ať již elektronicky nebo telefonicky, ke všem úkonům s výjimkou níže uvedených.

Úkony, k nimž nebude ani po skončení nouzového stavu možné se na přechodné období objednat a cizinec je bude řešit výhradně dálkovým přístupem (zašle poštou, do datové schránky), následně bude vyzván k dostavení se na pracoviště (viz též bod V. Ostatní agenda):

- Podání žádosti o prodloužení doby platnosti průkazu o povolení k trvalému pobytu
- Ohlášení ztráty, zcizení dokladu.
- Ohlášení změny místa pobytu na území, změny osobního stavu, změny cestovního dokladu a dalších změn.
- Podání žádosti o provedení změny v dokladu nebo vydání náhradního dokladu za doklad ztracený, zcizený nebo poškozený.

Objedná-li se klient k provedení jiného úkonu, než hodlá skutečně učinit, bude na něho pohlíženo, jako by se neobjednal a jeho podání nebude přijato. Klient bude odkázán na možnost zaslání podání poštou nebo na možnost objednat se k patřičnému úkonu znovu. Ministerstvo vnitra nemůže s ohledem na výše uvedené, jakož i v zájmu zachování rovného přístupu klientů ke státním orgánům, takováto chybná objednání akceptovat.

Úkony, k nimž není nutné se předem objednávat:

- Vydání překlenovacího štítku za účelem vycestování z území, pro pracovníky v mezinárodní dopravě, pracovníky kritické infrastruktury nebo pro potřeby ostatních státních orgánů. Účel musí být prokázán.
- Vydání výjezdního příkazu, pokud byla cizinci rozhodnutím stanovena lhůta pro vycestování z území České republiky
- Podání žádosti o dlouhodobé vízum, povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu za dítě narozené na území (*§ 88 zákona o pobytu cizinců*)
- Byl-li cizinec již dříve vyzván k předložení originálu cestovního dokladu nebo originálu matričního dokladu
- Hodlá-li si cizinec na pracovišti převzít písemnost doručovanou veřejnou vyhláškou.

2. Rozšířená možnost neosobního podání žádosti o pobytové oprávnění

Žádosti o pobytová oprávnění, které je třeba doručit Ministerstvu vnitra osobně, budou přijímány po dobu trvání shora uvedených omezujících opatření také poštou, elektronicky z datové schránky žadatele či jeho zástupce nebo elektronicky se zaručeným podpisem žadatele nebo jeho zástupce.

Ministerstvo vnitra tímto žádá všechny klienty, aby své žádosti, oznámení a jiná podání vůči němu činili jinak, než osobně, chrání tím zdraví své i dalších osob.

- Žádosti o dlouhodobý pobyt

Žádost o dlouhodobý pobyt (včetně zaměstnanecké karty a modré karty) zaslaná poštou či do datové schránky bude ministerstvem vnitra přijata a posouzena jako by byla podána osobně. Nebude nutné, aby se cizinec do 5 dnů osobně dostavil na pracoviště ministerstva vnitra.

- Žádosti o dlouhodobý či trvalý pobyt dítěte narozeného na území (*§ 88 zákona o pobytu cizinců*)

U žádostí o dlouhodobý či trvalý pobyt dítěte narozeného na území, které budou zaslány poštou či do datové schránky ministerstva vnitra, bude ministerstvem vnitra přijata a posouzena jako by byla podána osobně. Zákonným zástupcům žadatele bude zasláno potvrzení o podání žádosti pro účely zdravotního pojištění.

- Žádosti o trvalý pobyt

Žádost o trvalý pobyt lze podat poštou nebo do datové schránky. K prokázání totožnosti, k předložení originálu cestovního dokladu a případně k předložení originálu matričního dokladu bude žadatel vyzván.

- Žádosti o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie

Žádost o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana Evropské unie zaslaná poštou či do datové schránky bude ministerstvem vnitra přijata jako by byla podána osobně. Nebude nutné, aby se cizinec do 5 dnů osobně dostavil na pracoviště ministerstva vnitra. K prokázání totožnosti, k předložení originálu cestovního dokladu a případně k předložení originálu matričního dokladu bude žadatel vyzván.

3. Lhůty pro podání žádostí, pro hlášení změn a dalších skutečností

Vyhlášený nouzový stav je považován za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu brání v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě (*§ 47 odst. 3, § 60 odst. 4 zákona o pobytu cizinců*). Bude-li žádost

o udělení či prodloužení pobytového oprávnění podána po zákonem stanovené lhůtě, bude nouzový stav **zpravidla** uznán jako relevantní důvod pro takto opožděné podání a žádost bude akceptována a standardním způsobem vyřízena.

Pokud lhůta pro podání žádosti uplyne po skončení nouzového stavu, musí již důvody opožděného podání žádosti žadatel uvést a na výzvu prokázat. Hodnoceny budou tyto důvody individuálně. **Důvodem na vůli nezávislým nebude absence včasného termínu pro objednání se k osobnímu podání žádosti, nebo skutečnost, že byl cizinec objednán k podání žádosti až po uplynutí lhůty pro podání žádosti.** Všichni cizinci mají možnost svou žádost doručit Ministerstvu vnitra poštou, lhůtu pro podání žádosti tak mohou dodržet.

Nouzový stav a následné omezení provozu pracovišť, bude také zohledněno při posuzování včasného splnění **ohlašovacích povinností cizinců** (například ohlášení změny místa pobytu na území, změny stavu, změny cestovního dokladu) a dalších povinností (prodloužení průkazu o povolení k trvalému pobytu).

4. Vady podaných žádostí a lhůta pro jejich odstranění

V případě, že podaná žádost (kromě žádosti o vydání nebo prodloužení dlouhodobého víza) má vady (tj. zejména nebyly doloženy všechny požadované náležitosti či náležitosti nesplňovaly požadavky na ně kladené), Ministerstvo vnitra vyzývá žadatele k jejich odstranění, k čemuž mu stanoví lhůtu. V současné době jsou lhůty stanovovány a po ukončení nouzového stavu nadále budou **zpravidla** delší než před vyhlášením nouzového stavu, a to zejména s ohledem na ztížený přístup veřejnosti ke státním orgánům. Pokud cizinec nestihne vady ve stanovené lhůtě odstranit, může před jejím uplynutím písemně požádat o její prodloužení nebo o přerušování řízení. V žádosti by měl uvést důvod, proč potřebuje lhůtu prodloužit nebo řízení přerušit.

IV. ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ

1. Zánik zaměstnanecké karty

Krizovým opatřením vlády uvedeným v čl. IV bod 3 usnesení vlády č. 495 ze dne 30. 4. 2020 byl na dobu trvání nouzového stavu přerušen běh doby, ve které po skončení pracovněprávního vztahu zaniká platnost zaměstnanecké karty. Tato doba začíná znovu celá běžet až po skončení nouzového stavu. Skončil-li držitel zaměstnanecké karty pracovněprávní vztah v době nouzového stavu nebo v 60 dnech předcházejících vyhlášení nouzového stavu, zaměstnanecká karta nejen, že mu v době nouzového stavu nezanikne, ale cizinec bude mít po skončení nouzového stavu dalších 60dnů, aby zaměstnavatele změnil.

2. Krizové oznámení změny zaměstnavatele či pozice

Krizovým opatřením vlády uvedeným v čl. II usnesení vlády č. 267 ze dne 19. 3. 2020 bylo na dobu trvání nouzového stavu držitelům zaměstnanecké karty a modré karty umožněno **za zjednodušených podmínek začít pracovat pro zaměstnavatele, který provádí krizová opatření nebo napomáhá k jejich provádění.**

Po skončení nouzového stavu již nebude možné podávat krizová oznámení o změně zaměstnavatele nebo pracovního zařazení. Tedy poslední krizové oznámení by mělo být Ministerstvu vnitra doručeno v poslední den trvání nouzového stavu (nejpozději v den 17. 5. 2020).

3. Možnost podat oznámení o změně zaměstnavatele dříve než 6 měsíců po převzetí zaměstnanecké karty

Po skončení nouzového stavu již nebude dále možné postupovat podle krizového opatření vlády uvedeného v čl. III usnesení vlády č. 267 ze dne 19. 3. 2020 a změnit zaměstnavatele před uplynutím zákonné 6 měsíční lhůty od převzetí první zaměstnanecké karty.

4. Potvrzení o splnění podmínek

Cizinci, který splňuje podmínky pro vydání zaměstnanecké karty, modré karty a karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance a potřebuje nastoupit do zaměstnání, bude i po ukončení nouzového stavu **potvrzení o splnění podmínek pro vydání karty zasláno poštou případně do datové schránky, pokud o to požádá. Pokud bude chtít o uvedené potvrzení požádat zaměstnavatel, musí současně předložit plnou moc, která jej opravňuje jednat za cizince.**

Zároveň s potvrzením o splnění podmínek bude cizinci zasláno i písemné rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty, modré karty nebo karty vnitropodnikově převáděného zaměstnance, které může nahradit biometrický průkaz, dokud tento nebude vydán. Potvrzení o nastoupení na pracovní pozici se již po cizinci v těchto případech nebude vyžadovat.

V. OSTATNÍ AGENDA

1. Hlášení změny místa pobytu na území

Změnu místa pobytu na území mohou cizinci hlásit písemně. Je-li cizinec držitelem povolení k pobytu, musí současně požádat o vydání nového průkazu. K tomu může cizinec využít tiskopisů dostupných na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra cizince následně kontaktuje a objedná k návštěvě pracoviště.

2. Ztráta, zcizení a poškození průkazů o povolení k pobytu

Ztrátu nebo zcizení průkazu o povolení k pobytu nebo potvrzení o přechodném pobytu mohou cizinci hlásit písemně a současně mohou požádat o vydání nového dokladu. Totéž platí v případě, že průkaz o povolení k pobytu byl poškozen. K tomu může cizinec využít tiskopisů dostupných na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra cizince následně kontaktuje a objedná k návštěvě pracoviště.

3. Prodloužení průkazů o povolení k trvalému pobytu

O prodloužení platnosti průkazu o povolení k trvalému pobytu může cizinec požádat písemně. K tomu může cizinec využít tiskopisů dostupných na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra cizince následně kontaktuje a objedná k návštěvě pracoviště.